

Vyakarana Syllabus (Unit-wise) – Shastri and Acharya

Subject Code	Course Title	Unit-wise
Shastri 1st Year 1st Sem		
S-VYA 105	वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (पञ्चसन्ध्यन्तप्रकरणम्)	Unit 1 – अच्-सन्धिप्रकरणम् Unit 2 – प्रकृतिभावप्रकरणम् Unit 3 – हल्सन्धिप्रकरणम् Unit 4 – विसर्गसन्धिप्रकरणम् Unit 5 – स्वादिसन्धिप्रकरणम्
S-VYA 106	वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (शब्दाधिकारे अजन्तप्रकरणम्)	Unit - 1 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणम् (आदितः प्रथमचरमतयाल्पाधकतिपयनेमाश्च इति सूत्रपर्यन्तम्) Unit - 2 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणम् (जराया जरसन्यतरस्याम् इत्यतः इदन्तोन्तं यावत्) Unit - 3 अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणम् (ईदन्तप्रकरणात् अजन्तपुंलिङ्गसमाप्तिं यावत्) Unit - 4 अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् (अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणस्य आदितः वामि-सूत्रपर्यन्तम्) Unit - 5 अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् अजन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणं च (स्त्रियां च इति सूत्रात् अजन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणसमाप्तिं यावत्)
Shastri 1st Year 2nd Sem		

Vyakarana Syllabus (Unit-wise) – Shastri and Acharya

<p>S-VYA 205</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (शब्दाधिकारे हलन्तप्रकरणं, अव्ययप्रकरणं च)</p>	<p>Unit 1 – हलन्तपुंल्लिङ्गप्रकरणम् (हो ढः इति सूत्रात् डे प्रथमयोरम् इति सूत्रान्तं यावत्) Unit 2 – हलन्तपुंल्लिङ्गप्रकरणम् (मपर्यन्तस्य इति सूत्रात् प्रकरणान्तम्) Unit 3 - हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् Unit 4 – हलन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम् Unit 5 – अव्ययप्रकरणम्</p>
<p>S-VYA 206</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (स्त्रीप्रत्यय-कारकप्रकरणे)</p>	<p>Unit – 1 स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम् (स्त्रियाम् इति सूत्रात् विभाषा सपूर्वस्य इति सूत्रं यावत्) Unit – 2 स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम् (नित्यं सपत्न्यादिषु इति सूत्रात् प्रकरणसमाप्तिं यावत्) Unit – 3 कारकप्रकरणम् (प्रातिपदिकार्थसूत्रात् तृतीयाकारकान्तं यावत्) Unit – 4 कारकप्रकरणम् (कर्मणा यमभिप्रैति.... इति सूत्रात् दूरान्तिकार्थेभ्यो. . . इति सूत्रं यावत्) Unit – 5 कारकप्रकरणम् (षष्ठी शेषे इति सूत्रात् प्रकरणसमाप्तिं यावत्)</p>
<p>Shastri 2nd Year 3rd Sem</p>		
<p>S-VYA 304</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (अव्ययीभाव-तत्पुरुष- बहुव्रीहिप्रकरणानि)</p>	<p>UNIT I – समर्थः पदविधिः इत्यारभ्य भक्षयेण मिश्रीकरणम् इति सूत्रं यावत्। UNIT II – चतुर्थी तदर्थाथबलिहितसुखरक्षितैः इति सूत्रारभ्य युवा खलतिपलितवलिनजरतीभिः इति पर्यन्तम्। UNIT III – कृत्यतुल्याख्या अजात्या इत्यारभ्य उपमानादप्राणिषु सूत्रपर्यन्तम्।</p>

Vyakarana Syllabus (Unit-wise) – Shastri and Acharya

		<p>UNIT IV – उत्तरमृगपूर्वाच्च इत्यारभ्य प्रकृत्याशिषि इति सूत्रपर्यन्तम्।</p> <p>UNIT V – बह्व्रीहौ संख्येये डजबहुगणात् इत्यारभ्य वाहिताग्न्यादिषु इति सूत्रपर्यन्तम्।</p>
S-VYA 305	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (भ्वादिप्रकरणम्)</p>	<p>Unit 1 – मङ्गलाचरणात् – द्विर्वचनेऽचि सूत्रं यावत्।</p> <p>Unit 2 – उरत् इति सूत्रात् – जृस्तम्भु..... सूत्रं यावत्।</p> <p>Unit 3 – अजेर्व्यघञपोः इति सूत्रात् क्यस्याचि इति सूत्रं यावत्।</p> <p>Unit 4 – अक्षोऽन्यतरस्याम् इति सूत्रात् आदेच उपदेशेऽशिति इति सूत्रं यावत्।</p> <p>Unit 5 – आत औ णलः इति सूत्रात् प्रकरणान्तम् ।</p>
Shastri 2nd Year 4th Sem		
S-VYA 404	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (द्वन्द्वसमासादारभ्य अलुक् समासप्रकरणान्तम्) तथा(तद्धितेषु - अपत्याधिकरणम्)</p>	<p>UNIT I – द्वन्द्वसमासप्रकरणम् एकशेषप्रकरणं च।</p> <p>UNIT II – सर्वसमासान्तप्रकरणं, सर्वसमासशेषप्रकरणम्, अलुक्-समासप्रकरणम् ।</p> <p>UNIT III – समासाश्रयविधिप्रकरणम्।</p> <p>UNIT IV – अपत्याधिकारे आरम्भात् प्रवाहणस्य षे इति सूत्रपर्यन्तम्।</p> <p>UNIT V – तत्प्रत्ययस्य च इति सूत्रात् प्रकरणान्तम्।</p>

Vyakarana Syllabus (Unit-wise) – Shastri and Acharya

<p>S-VYA 405</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (अदादिप्रकरणादारभ्य चुराद्यन्तम्)</p>	<p>Unit 1 – अदादिप्रकरणम् । Unit 2 – जुहोत्यादि-दिवादिप्रकरणे । Unit 3 – स्वादि-तुदादिप्रकरणे । Unit 4 - रुधादि-तनादि-क्रयादिप्रकरणानि । Unit 5 - चुरादिप्रकरणम् ।</p>
<p>Shastri 3rd Year 5th Sem</p>		
<p>S-VYA 501</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (तद्धितेषु रक्ताद्यर्थकप्रकरणादारभ्य छयद्विधिप्रकरणान्तम्)</p>	<p>Unit – I ‘तेन रक्तं रागात्’ इति सूत्रमारभ्य ‘छन्दोब्राह्मणानि च तद्विषयाणि’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः । Unit – II - तदस्मिन्नस्तीति देशे.. इति सूत्रात् अरण्यान्मनुष्ये इति सूत्रं यावत् Unit – III ‘विभाषा कुरुयुगन्धराभ्याम् इति सूत्रमारभ्य ‘मयट् च’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः। Unit – IV ‘प्रभवति’ इति सूत्रमारभ्य प्राग्दीव्यतीयप्रकरणान्तम्। Unit – V प्राग्वहतीयप्रकरणं, छयद्विधिप्रकरणं च</p>
<p>S-VYA 502</p>	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (तद्धितेषु आर्हीयप्रकरणादारभ्य प्राग्विधीयप्रकरणान्तम्)</p>	<p>Unit – I आर्हीयप्रकरणं, कालाधिकारप्रकरणं, ठञ्विधिप्रकरणम् । Unit – II - भावकर्मार्थप्रकरणं, पाञ्चमिकप्रकरणम्</p>

Vyakarana Syllabus (Unit-wise) – Shastri and Acharya

		<p>Unit – III - मत्वर्थीयप्रकरणम्। Unit – IV - प्राग्दिशीयप्रकरणम्। Unit – V प्रागिवीयप्रकरणम्</p>
Shastri 3rd Year 6th Sem		
S-VYA 601	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (पूर्वकृदन्तप्रकरणम् - कृत्यप्रकरणसहितम्)</p>	<p>Unit – I ‘धातोः’ इति सूत्रमारभ्य ‘भव्यगेय.....’ इत्यादिसूत्रपर्यन्तो भागः। Unit – II ‘ण्वुल्लृचौ’ इति सूत्रमारभ्य ‘फलेग्रहिरात्मंभरिश्च’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः। Unit – III ‘एजेः खश्’ इति सूत्रमारभ्य ‘अन्येष्वपि दृश्यते’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः। Unit – IV ‘क्तक्तवत् निष्ठा’ इति सूत्रमारभ्य ‘नपुंसके भावे क्तः’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः। Unit – V ‘स्यजोर्ङ्वनिप्’ इति सूत्रमारभ्य ‘कर्तरि चर्षिदेवतयोः’ इति सूत्रपर्यन्तो भागः।</p>
S-VYA 602	<p>वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी (उत्तरकृदन्तप्रकरणम् - तथा णिच्, सन् प्रकरणद्वयम्)</p>	<p>Unit – 1 उणादयो बहुलम् इत्यारभ्य परौ भुवोऽवज्ञाने इति पर्यन्तम् Unit – 2 एरच् इत्यारभ्य कर्तृकर्मणश्च भूकृजोः इति पर्यन्तम् Unit – 3 आतो युच् इत्यारभ्य प्रकरणान्तम् Unit – 4 णिच्-प्रकरणम् Unit – 5 सन्-प्रकरणम्</p>